

FCR YAYIN LTD.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1853
FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550
ISNI: 0000 0004 4657 1968
ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Yayın | Imprint: Fecr
Yayın No | Publication Number: 1098

Kitap Adı : Gençlere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlikte P4C Uygulamaları
Alt Başlık : Kindî, Mevlânâ, Sa'dî-i Şirâzi, Hacı Bayrâm-ı Veli, Şeyh Gâlip ve Âşık Veysel'den Seçme Metinler Eşliğinde
Book Title : P4C Practices in Spiritual Counseling and Guidance for Young People
Subtitle : Through Selected Texts from al-Kindî, Mawlânâ, Sa'dî-yi Shirâzi, Hâjî Bayrâm-ı Veli, Shaykh Ghâlib, and 'Âşık Veysel
ISBN: 978-625-8724-53-0
DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786258724530

Yazar | Author: Radiye Apaydın | orcid.org/0009-0005-3006-5977
Editör | Editor: Yasin Apaydın | orcid.org/0000-0002-3880-0834

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph
Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish
Ebat | Dimensions: 16 x 24 cm
Baskı Sayısı | Edition: 1
Sayfa Sayısı | Pages: 126 (xii + 114)

Yayın Tarihi | Publication Date: Şubat | February 2026
Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye
Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR
Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: VXPR - Manevî rehberlik | Spiritual counselling
BISAC: REL062000 - Din / Manevi Rehberlik | Religion / Spirituality (New BISAC kodlarına göre)
THEMA: VXPR - Manevî rehberlik | Spiritual counselling
LC Classification: BL624 - Din ve maneviyat – Gençlik | Religion and spirituality – Youth
DEWEY: 204.4 - Manevî yaşam – Gençlik için rehberlik | Religious experience and spiritual life – Youth
WoS Category: Felsefe | Philosophy
WoS Citation Topics Meso: 6.3 - Etik ve Felsefe | Ethics & Philosophy
WoS Citation Topics Micro: 6.3.49 - Uygulamalı Felsefe | Applied Philosophy
Scopus Subject Areas: 1211 - Din ve Teoloji | Religious Studies
SciVal: 3300 - Felsefe, Etik ve Din | Philosophy, Ethics and Religion

Atıf Bilgisi | Cite as: Apaydın, Radiye. *Gençlere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlikte P4C Uygulamaları: Kindî, Mevlânâ, Sa'dî-i Şirâzi, Hacı Bayrâm-ı Veli, Şeyh Gâlip ve Âşık Veysel'den Seçme Metinler Eşliğinde*. Ankara: FCR Yayın Ltd., 2026.

© Tüm hakları saklıdır | All rights reserved: FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050
Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60
www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Gençlere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlikte P4C Uygulamaları

Kindî, Mevlânâ, Sa'dî-i Şîrâzî, Hacı Bayrâm-ı Veli, Şeyh Gâlip ve
Âşık Veysel'den Seçme Metinler Eşliğinde

Radiye APAYDIN

Ankara 2026

Yazar Hakkında | About the Author

Radiye APAYDIN

2015 yılında İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2017 yılında İstanbul Üniversitesi'nde pedagojik formasyon eğitimini, 2023 yılında aynı üniversitede Çocuk Gelişimi lisans programını tamamladı. 2018 yılından itibaren Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde Kur'an Kursu Öğreticisi ve Manevi Danışman olarak görev yapmaktadır. P4C (Çocuklar İçin Felsefe), eğitimde drama, oyun uygulamaları ve masal anlatıcılığı alanlarında çalışmalar yürütmektedir.

İstanbul Müftülüğü bünyesinde İstanbul Diyanet Gençlik Koordinatörlüğü'nde eğitim-kültür-sanat birimi sorumlusu olarak gençlik çalışmalarında yer almaktadır. 2024–2025 yıllarında İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Programında tezsiz yüksek lisansını tamamladı. Hâlen İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Programı'nda tezli yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. 2024 yılında İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi bünyesinde öğretim görevlisi olarak uygulamalı eğitimler verdi. Evli ve iki çocuk annesidir.

She graduated from Istanbul University, Faculty of Theology in 2015. She completed his pedagogical training at Istanbul University in 2017 and her bachelor's degree in Child Development at the same university in 2023. Since 2018, she has been working as a Quran Instructor and Spiritual Advisor within the Presidency of Religious Affairs. She conducts studies in the fields of P4C (Philosophy for Children), drama in education, play applications, and storytelling.

She is involved in youth work as the head of the education-culture-arts unit at the Istanbul Diyanet Youth Coordination Office within the Istanbul Mufti's Office. She completed her non-thesis master's degree at Istanbul University, Faculty of Theology, Spiritual Counseling and Guidance Program in 2024–2025. She is currently pursuing her thesis-based master's degree in the Spiritual Counseling and Guidance Program at Istanbul Sabahattin Zaim University. In 2024 she worked as as instructor at Istanbul Sabahattin Zaim University and delivered applied training sessions. She is married and has two children.

Kitap Hakkında

Gençlere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlikte P4C Uygulamaları Kindî, Mevlânâ, Sa'dî-i Şirâzi, Hacı Bayram-ı Veli, Şeyh Gâlip ve Âşık Veysel'den Seçme Metinler Eşliğinde

Bu araştırma, P4C (Philosophy For Children/Philosophy For Community: Çocuklar İçin Felsefe/Topluluklar İçin Felsefe) yönteminin manevi danışmanlık ve rehberlik (MDR) süreçlerine entegrasyonunu inceleyerek bunun bireylerin manevi gelişimlerini, içsel sorgulamalarını ve bilişsel-sosyal süreçlerini nasıl etkileyebileceğini analiz etmektedir. Ayrıca P4C'nin grup dinamiklerini güçlendiren bir etkiye sahip olduğu ve güvenli bir manevi rehberlik ortamı oluşturma konusunda nasıl bir rol oynadığı da araştırılmaktadır.

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemiyle ve doküman analizi kullanılarak yürütülmüştür. Doküman analizi; kitaplar, dergiler, mektuplar, günlükler, gazeteler, fotoğraflar, anılar, röportajlar, resimler, videolar ve benzeri yazılı ve görsel materyalleri kapsayan önemli bir nitel araştırma yöntemi olarak ele alınmaktadır. Çalışmamızda bu yöntemin tercih edilme nedeni, araştırmanın temel verilerinin yazılı ve mevcut kaynaklardan oluşmasıdır. Bu kapsamda P4C yöntemi ile Manevi Danışmanlık ve Rehberlik süreçleri ele alınmış; bu çerçevede hikâye örnekleri, Manevi Danışmanlık ve Rehberlik alanına ilişkin kaynaklar, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Gençlik Yönergesi, P4C'nin temel ilkelerini içeren rehber kitaplar ile akademik tez ve yayınlardan yararlanılmıştır. MDR ve P4C'nin yapılarının incelenmesi, kıyaslanması ve örtüşen ile örtüşmeyen yönlerinin ortaya konulması sürecinde kitaplar, makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri kullanılmış; incelenen her bir doküman kendi bağlamı ve hedef kitlesi dikkate alınarak seçilmiş ve elde edilen veriler objektif bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Manevi Danışmanlık ve Rehberlik; P4C; Değerler Felsefesi; Gençlik Çalışmaları; Uygulama Örnekleri

About the Book

P4C Practices in Spiritual Counseling and Guidance for Young People Through Selected Texts from al-Kindī, Mawlānā, Sa‘dī-yi Shirāzī, Hāji Bayrām-ī Velī, Shaykh Ghālib, and ‘Āṣiḳ Veysel

This research examines the integration of the P4C (Philosophy For Children/Philosophy For Community) method into spiritual counseling and guidance processes, analyzing how it may affect individuals' spiritual development, internal inquiry, and cognitive-social processes. It also investigates whether P4C has an effect that strengthens group dynamics and what role it plays in creating a safe spiritual guidance environment.

This study was conducted using qualitative research methods and document analysis. Document analysis is considered an important qualitative research method that includes books, magazines, letters, diaries, newspapers, photographs, memoirs, interviews, pictures, videos, and similar written and visual materials. The reason for choosing this method in our study is that the basic data of the research consists of written and existing sources. Within this scope, Spiritual Counseling and Guidance processes were addressed using the P4C method; in this context, story examples, sources related to the field of Spiritual Counseling and Guidance, the Presidency of Religious Affairs' Youth Guidelines, guidebooks containing the basic principles of P4C, and academic theses and publications were utilized. Books, articles, master's and doctoral theses were used in the process of examining and comparing the structures of MDR and P4C and revealing their overlapping and non-overlapping aspects; each document examined was selected taking into account its own context and target audience, and the data obtained was evaluated from an objective perspective.

This research examines the integration of the P4C (Philosophy For Children/Philosophy For Community) method into spiritual counseling and guidance processes, analyzing how it may affect individuals' spiritual development, internal inquiry, and cognitive-social processes. It also investigates whether P4C has an effect that strengthens group dynamics and what role it plays in creating a safe spiritual guidance environment.

Keywords: Spiritual Counseling and Guidance; P4C; Philosophy of Values; Youth Studies; Application Examples

ÖN SÖZ

Bir eğitimci olarak, öğrencilerime nasıl daha iyi yaklaşabileceğimin yollarını her zaman aradım. İlahiyat Fakültesinden mezun olduktan sonra okul öncesi öğretmen olarak görev yaptığım süreçte; çocuk gelişimi bölümü okuyarak ayrıca masal anlatıcılığı ve drama gibi alanlarda çeşitli eğitimler aldım. Ancak tüm bu birikime rağmen hâlâ bir arayış içinde olduğumu fark ettim. Bir öğrencinin dünyasına gerçekten dokunabilmenin; onun düşünce ve duygu dünyasına temas edebilmenin ve onunla sahici bir bağ kurabilmenin başka bir yolu olmalıydı. Tam da bu arayış sürecinde P4C (Çocuklar İçin Felsefe) ile tanıştım. Evet, aradığım yöntem buydu.

P4C, pek çok disiplini bir arada uygulamaya imkân tanıyan bütüncül bir yaklaşımdı. Aldığım eğitimler doğrultusunda P4C uygulamalarında uyarıcı olarak çocuk kitapları ve edebî metinler önceliğim olarak kullanırken çocukları ve gençleri edebiyatla buluşturmayı hedefliyordum. P4C ile sanatı bir araya getirerek çocuklar ve gençlerle sanat atölyeleri düzenledik; bu atölyelerde hem görsel hem de düşünsel açıdan çocukların ve gençlerin zihin dünyalarını zenginleştirmeyi hedefledik. P4C ve drama çalışmalarında ise bir konuyu ya da olayı canlandırarak, üzerine düşünebileceğimiz felsefî bir kavram belirliyor ve bu kavramı birlikte irdeleyerek derinleştiriyorduk. P4C uygulamalarında ısınma oyunları, resim çizme, şiir ve kompozisyon yazma gibi etkinliklerle bir düşünce seyrine çıkıyor; bu yöntemle çocukların ve gençlerin dünyalarına anlamlı bir katkı sunmaya çalışıyordum.

Zaman içerisinde P4C uygulamalarının manevi danışmanlık çalışmalarında elverişli bir ortam hazırlayıcısı olarak kullanılabileceğini fark ettim. Bunun üzerine eğitimciliğimin yanı sıra, manevi danışman olarak görevlendirildiğim gençlik merkezlerinde ve KYK (Kredi ve Yurtlar Kurumu) yurtlarında gençlerle fikir atölyeleri ve düşünme çemberleri oluşturarak P4C uygulamalarına başladım ve bugüne kadarki süreçte belirli periyotlarla sürdürdüm. Bu süreçte yöntemsel bir derinlik kazanarak eğitimci eğitimleri de vermeye başladım. Bir ekip çalışmasıyla bu yöntemi manevi danışmanlara ve öğretmenlere ulaştırmaya gayret ettim/k. Manevi danışmanlık sürecinde lise ve üniversite öğrencileriyle gerçekleştirdiğim atölye ve uygulamalar sonucunda bu kitabı yazmaya karar verdim. Yüksek lisans bitirme projemin teorik ve uygulama kısmını, bu kitabın oluşumuna temel teşkil edecek şekilde kaleme aldım ve bitirme projemi kitaplaştırmaya karar verdim.

Manevi danışmanlık sürecinde lise ve üniversite öğrencileriyle yürüttüğüm atölye ve uygulamalardan hareketle, P4C ile Manevi Danışmanlık alanlarını entegre etmeyi hedefledim. İslam ahlak kaynaklarında yer alan ve klasik eserlerde

karşılaştığım alegorik hikâyelerin, P4C uygulamalarına uygun olduğunu ve aynı zamanda manevi danışmanların grup çalışmalarında da kullanılabileceğini fark ettim. Bu nedenle Kindi'nin *Risâle fi'l-hîle li def-i'l-ahzân*'ını Mevlânâ'nın *Mesnevi-i Manevi*'sini, Sadi-i Şirazi'nin *Bostan* ve *Gülistan*'ını kitabıma dâhil etmeye karar verdim. Ayrıca bazı şiirlerin manevi danışmanlık ve rehberlik grup çalışmalarında okunabileceğini ve P4C uygulamalarına da uygun düştüğünü gözlemledim. Bu kapsamda Hacı Bayram-ı Velî ve Şeyh Galip'in şiirlerine yer verdim. Âşık Veysel'in farklı bir yorumla dinlediğim bir türküsü ise kalbimin tam ortasına dokundu; içinde sorgulamaya açık pek çok ahlaki ve felsefi kavram barındırdığını fark ettiğimde bir manevi danışman olarak bu eseri gençlerle P4C atölyelerinde uygulamam gerektiğini düşündüm.

Bu çalışma, zikredilen hususları dikkate almak suretiyle iki ana kısımdan oluşmaktadır. Kavramsal çerçevenin ele alındığı birinci bölüm, kendi içinde iki başlığa ayrılmıştır. İlk başlıkta, manevi danışmanlığın kısa bir tarihçesi sunulmuş, manevi danışmanlığın ana hususları belirtilmiştir. Bu kapsamda manevi danışmanlık, manevi destek, manevi rehberlik, Türkiye'de manevi rehberliğin serencamı öz bir şekilde verilmeye çalışılmıştır. İkinci başlıkta, bir yöntem olarak P4C üzerinde durulmuş, bu yöntemin tarihçesi, önemli temsilcileri ve Türkiye'ye aktarımı üzerine bilgiler aktarılmıştır. Ayrıca P4C'yi oluşturan temel hususlar, uygulama adımları ve manevi danışmanlık ile ilişkisi incelenmiş ve ortak ve ayırtıcı hususlar mukayeseli bir şekilde ele alınmıştır.

Uygulama esaslı ikinci bölümde ise yukarıda anılan seçki metinler ayrı tablolar halinde manevi danışmanlık seanslarında uygulanabilir bir formata çevrilererek sunulmuştur. Kolaylaştırıcı ya da manevi danışmanlara yardımcı olmak ve P4C uygulamalarının sağlıklı bir şekilde ilerlemesini kolaylaştırmak adına hikâye, şiir ve türkü metinleri, sorular, uygulama esnasında değinilebilecek felsefi kavramlar, etkinlik önerileri, manevi danışmana not gibi alt fasıllar açılarak mezkûr metinlerin P4C ve Manevi Danışmanlık entegrasyonunda nasıl kullanılabileceğine yönelik teklifler sunulmuştur. Takdir edilecektir ki bu sahada bir ilk olma hüviyetini temsil eden çalışmamın ilerleyen çalışmalarla geliştirilip zenginleştirilmesi, bu alanda yeni kapıları aralayacaktır.

Bu çalışmanın, alana mütevazı bir katkı sunarak yeni bir kapı aralayacağını umut ediyorum. Literatürde benzer bir çalışmanın bulunmaması, bu adımın önemini artırmakta; ortaya konulan çerçevenin ilerleyen araştırmalarla geliştirilerek zenginleştirileceğine ve sonraki çalışmalara ilham vereceğine inanmaktayım.

Manevi danışmanlık ve rehberlik programı yüksek lisans ders ve proje döneminde engin birikimlerinden istifade ettiğim hocalarımla hepsine sonsuz şükranlarımı sunarım. Kitabımı yazma sürecinde her zaman desteğini yanımda hissettiğim kıymetli eşime, sevgileriyle her daim yanımda olan kızlarıma gönülden teşekkür ederim. Son olarak bulunduğum konuma gelmemde başından itibaren desteklerini esirgemeyen kıymetli anne ve babama, kardeşlerime müteşekkirim.

Gayret bizden, tevfiğ Allah'tandır...

Radiye APAYDIN
Ocak 2026
Fatih, İSTANBUL

KISALTMALAR

DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
MDR	: Manevi Danışmanlık ve Rehberlik
MD	: Manevi Danışman
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
P4C	: Çocuklar İçin Felsefe
PMKJ	: Philosophieren mit Kindern und Jugendlichen
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
nşr	: Neşreden
a.s	: Aleyhi selam
yay	: Yayın/ları
çev	: Çeviren
akt	: Aktaran
vb	: ve benzeri
vd	: ve diğerleri
vs	: vesaire
ss	: sayfa sayısı
ed	: editör
sad	: sadeleştiren
haz	: hazırlayan

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	vii
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
1.1. Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Nedir?	7
1.1.1. Maneviyat/Spirituality Nedir?	7
1.1.2. Manevi Danışmanlık ve Rehberlik	8
1.1.3. Manevi Destek	9
1.1.4. Manevi Danışmanlık	10
1.1.5. Manevi Rehberlik	10
1.1.6. Manevi Danışman (MD) Kimdir?	12
1.1.7. Manevi Danışman Kim Değildir?	13
1.1.8. Manevi Danışmanlık ve Rehberliğin Gerekliği	14
1.1.9. Manevi Danışmanlığın Kısa Tarihi	16
1.1.10. Türkiye’de Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri	17
1.2. P4C Nedir?	22
1.2.1. P4C’nin Kısa Tarihi	24
1.2.2. Bir Yöntem Olarak P4C	27
1.2.3. P4C Uygulama Adımları	29
1.2.4. Kolaylaştırıcı	32
1.3. Manevi Danışmanlık - P4C İlişkisi	34
1.3.1. Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) - Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü - Gençlik Çalışmaları	37
1.3.2. Manevi Danışmanlık ve P4C Uygulamaları Arasındaki Fark	40
1.3.3. Manevi Danışmanlık ve P4C Arasındaki Ortak Noktalar	41
1.3.4. Kolaylaştırıcı ve Manevi Danışman	43
İKİNCİ BÖLÜM	
MANEVİ DANIŞMANLIK VE REHBERLİKTE P4C UYGULAMA ÖRNEKLERİ	47
2.1. Uygulamalarda Kullanılan Kişiler, Eserler ve Metinler	47
2.1.1. Uygulama Örneğinde Eserlerinden İstifade Ettiğimiz Bilginler	47
2.1.2. Uygulama Örneklerinde Yer Verilen Metinlerin Listesi	52

2.1.3. Uygulama Örneklerinde Kullanılan Eserler/Kitaplar	53
2.1.4. Neden Bu Kişiler ve Eserler?	56
2.2. Uygulama Örnekleri	57
SONUÇ	105
KAYNAKÇA	107
DİZİN	113